

Udskrift af forhandlingsprotokollen for ekspropriationskommissionen

vedrørende anlæg i henhold til Lov om en Cityring.

Sydhavnslinjen

35. hæfte

Supplerende besigtigelsesforretning den 30. januar 2019

Onsdag den 30. januar 2019 kl. 9.00 samledes kommissionen på Copenhagen Island Hotel, Kalvebod Brygge 53, 1560 København V, for at afholde supplerende besigtigelsesforretning i anledning af anlæg af Metro til Sydhavnen i henhold til Lov om en Cityring (lov nr. 552 af 6. juni 2007 med senere ændringer) for så vidt angår strækningen Skibbroen-Teglholmegade, herunder metrostationen Enghave Brygge i Københavns Kommune.

Til stede var kst. kommissarius *Sine H. Kjeldsen*, samt de af transport-, bygnings- og boligministeren udpegede medlemmer af kommissionen, *Leif Luxhøj-Pedersen* og *Bjarke Abel*. Endvidere mødte de fra Den Fælleskommunale Liste for Øernes Område udpegede medlemmer *Anders Pedersen* og *Frants Hagen Hagensen*.

Som repræsentant for Københavns Kommune mødte *Jørgen Poulstrup*.

Endvidere mødte den ledende landinspektør *Søren Kjerside Hansen*.

For Metroselskabet I/S mødte landinspektør *Stinne Katrine Larsen* og rådgiver for Metroselskabet, landinspektør *Dorthe Lykke Nielsen*.

Protokollen førtes af fuldmægtig *Nanna Dahl Pedersen*.

Følgende passerede:

Kommissarius fremlagde brev af 1. februar 2016 fra Transport- og Bygningsministeriet, hvorved projektet er forelagt for kommissionen.

Kommissarius fremlagde Forslag til Supplerende Tekniske Bestemmelser Enghave Brygge nr. 1 med tilhørende oversigts- og besigtigelsesplaner CR-ARSH-STA=Ebr-AR-EXP-DWG-204, ver. 2.0, CR-ARSH-STA=Ebr-AR-EXP-DWG-205, ver. 2.0, CR-ARSH-STA=Ebr-AR-EXP-DWG-214 ver. 2.0 og CR-ARSH-STA=Ebr-AR-EXP-DWG-215 ver. 2.0.

Følgende passerede:

Anlægsmyndigheden forelagde projektændringen:

Forudsætninger

For en nærmere beskrivelse af projektet, herunder forudsætninger for etablering af metro til Sydhavnen (lovgrundlag, baggrund, kommunal planlægning og tilladelser) samt generel projektbeskrivelse (stationer og skakte, udførelse samt trafik- og ledningsomlægninger m.m.), henvises til udskrift af ekspropriationskommissionens forhandlingsprotokol, 5. hæfte af 30. juni 2016.

Tegningsoversigt

Som bilag til Supplerende tekniske bestemmelser nr. 1 for Enghave Brygge hører følgende tegninger:

- Oversigtsplan – Enghave Brygge, Skibbroen – Landvindingsgade, tegning nr. CR-ARSH-STA=Ebr-AR-EXP-DWG-204, ver. 2.0
- Oversigtsplan – Enghave Brygge, Tømmergravsgade – Teglholmegade, tegning nr. CR-ARSH-STA=Ebr-AR-EXP-DWG-205, ver. 2.0
- Besigtigelsesplan – Enghave Brygge, Skibbroen – Landvindingsgade, tegning nr. CR-ARSH-STA=Ebr-AR-EXP-DWG-214 ver. 2.0
- Besigtigelsesplan – Enghave Brygge, Tømmergravsgade – Teglholmegade, tegning nr. CR-ARSH-STA=Ebr-AR-EXP-DWG-215 ver. 2.0

Projektbeskrivelse

Særligt for Enghave Brygge

Det fremlagte projekt for etablering af en metrostation og et sporskifte-kammer ved Enghave Brygge udgør en del af det samlede projekt for etablering af metro til Sydhavnen.

Den 30. juni 2016 blev der afholdt besigtigelsesforretning for Enghave Brygge, hvor hele lokaliteten blev behandlet på baggrund af "Forslag til Tekniske bestemmelser v/Enghave Brygge", maj 2016.

Den 26. september 2016 blev der afholdt ekspropriationsforretning efter Arealfortegnelse v/Enghave Brygge nr. 1 vedrørende permanent og midlertidig arealanvendelse til lednings- og trafikomlægninger og til etablering af selve metrostationen og sporskifte-kammeret.

Beskrivelse af anlægsarbejder ved Enghave Brygge

Nedenstående er et tillæg til de ekspropriationsindgreb ved lokaliteten Enghave Brygge, der var beskrevet i "Forslag til Tekniske Bestemmelser v/Enghave Brygge", behandlet ved besigtigelsesforretningen den 30. juni 2016.

Ved besigtigelsesforretningen i juni 2016 blev beskyttelseszonen fastlagt til en zone 30 m målt fra yderkant af metrokonstruktion og 17 m på begge sider af tunnelrørens centerlinje.

I forbindelse med detailprojekteringen af metrotunnelen ved Enghave Brygge har det vist sig muligt at hæve dele af metrotunnelen ca. 5 meter, hvilket bl.a. vil betyde forbedrede passagerforhold ved metrostationen, da nedgangen til perronen bliver forkortet. Derudover forventer Metroselskabet I/S, at en hævet metrotunnel vil betyde, at pumpeumpen ved Enghave Brygge ikke længere skal etableres.

Ved en beslutning om at hæve metrotunnelen er det nødvendigt at udvide beskyttelseszonen omkring de dele af metrotunnellerne, som efter projektændringen ikke i deres helhed er beliggende i det dybtliggende kalklag. Udvidelsen sker af sikkerhedsmæssige årsager. Beskyttelseszonen udvides ved st. 700-1.400 fra 17 til 25 meter på hver side målt fra tunnelrørens centerlinje.

Fremkomne bemærkninger

Metroselskabet I/S oplyste i tillæg til ovenstående gennemgang, at beskyttelseszonen for så vidt angår metrostationen er uændret i forhold til, hvad der blev

præsenteret på besigtigelsesforretningen den 30. juni 2016, og det er alene beskyttelseszonen (servitutbæltet) i forhold til servitut om boret tunnel, der ønskes ændret fra 17 meter til 25 meter. Dette bevirker, at der er én yderligere ejendom, der vil blive pålagt servitut om boret tunnel, idet det dog kun er et mindre hjørne af ejendommen, der berøres.

Metroselskabet I/S oplyste endvidere, at indholdet af servitut om boret tunnel ikke er endeligt fastlagt endnu, men at servitutten forventes at indeholde bestemmelser om maksimal belastning- og udgravningsdybde, vibrationshastigheder, oplag af brandfarlige væsker og/eller placering af ledninger med brandfarligt indhold m.v. Metroselskabet I/S understregede i denne forbindelse, at servitutten ikke forhindrer bebyggelse på ejendommene, men at Metroselskabet I/S og ejeren indgår i en dialog omkring projekter på ejendommen. Metroselskabet I/S oplyste hertil, at der allerede på nuværende tidspunkt er en god og tæt dialog med ejerne i området, herunder omkring hvad ændringen af beskyttelseszonen kan have af konsekvenser.

Der blev stillet spørgsmål til, hvad ændringen af metroens dybde kan have af byggetekniske konsekvenser for ejendomme over og i nærhed af metrotunnelen, herunder om det kan medføre meromkostninger for ejere, der allerede har projekterede byggeprojekter m.v.

Metroselskabet I/S bekræftede i denne forbindelse, at beskyttelseszonen i nogle tilfælde kan have betydning for udførelsen af et byggeri, og det kan ikke udelukkes, at dette kan medføre meromkostninger for ejeren. Denne eventuelle meromkostning må ejeren og Metroselskabet I/S have en dialog omkring, og hvis parterne mod forventning ikke kan løse dette sammen, kan sagen ved de kommende ekspropriationsforretninger forelægges for ekspropriationskommissionen, som herefter vil tage stilling til erstatningsspørgsmålet.

For så vidt angår etablering af pumpeump ved Enghave Brygge oplyste Metroselskabet I/S, at denne som følge af projektændringen ikke er nødvendig, hvorfor dette indgreb frafaldes. Dette er positivt for udførelsen af det igangværende byggeri m.v. på den pågældende ejendom, da denne spares for ulemperne ved etablering af den nødvendige jordforstærkning fra terræn, herunder midlertidig ekspropriation i ca. 6 måneder af areal til arbejdsplads.

Metroselskabet I/S oplyste, at den primære årsag til ændringen af projektet er en øget tilgængelighed for passagererne til metrostationen Enghave Brygge. Pro-

jektændringen bevirker endvidere, at metrokonstruktionen ikke skal etableres så dybt som oprindelig planlagt, hvilket både kan medføre en økonomisk og ikke mindst tidsmæssig besparelse for projektet.

Metroselskabet I/S oplyste for så vidt angår selve metrostationen, at bunden af stationsboksen hæves ca. 5 meter, men overkanten ændres ikke. Tidligere lå overkanten af tunnelrøret i kote -14 og ved ændringen hæves denne til kote -9. Terrænet ved stationen er ca. i kote 2. De nærmest 5 meter over tunnelrørets overkant er typisk "fredet", men der pågår en dialog med ejerne af en række planlagte/ projekterede byggerier, så både byggerierne kan udføres, og metrokonstruktionen ikke beskadiges eller på anden vis kompromitteres.

Der blev stillet spørgsmål til, hvornår man forventer at ekspropriere til servitutterne.

Metroselskabet I/S oplyste, at man på nuværende tidspunkt regner med, at ekspropriationer til pålæg af metroservitutter vil blive foretaget i 2020, men det er ikke endeligt fastlagt.

Kommissionens bemærkninger og beslutning:

Kommissionen finder, at projektændringen samlet set er hensigtsmæssig, herunder henset til den herved opnåede øgede tilgængelighed for metroens passagerer ved metrostationen Enghave Brygge og de tidsmæssige og økonomiske besparelser. Det findes endvidere positivt, at ændringen medfører, at der ikke skal etableres pumpesump ved Enghave Brygge, hvilket betyder, at en række tidligere planlagte indgreb nu kan frafalde.

Kommissionen er opmærksom på, at projektændringen for nogle ejendomme kan medføre byggetekniske konsekvenser, og muligvis meromkostninger for de planlagte/ projekterede byggerier over eller tæt på metrolinjen. Kommissionen kan konstatere, som oplyst, at der allerede er og fremadrettet vil være en dialog herom mellem Metroselskabet I/S og lodsejerne herom. Såfremt parterne ikke finder en løsning herpå, kan meromkostninger og øvrige erstatningskrav som følge af det ekspropriative indgreb, fremføres på ekspropriationsforretningen, hvorefter kommissionen vil tage stilling hertil.

Med ovenstående bemærkninger godkendte kommissionen herefter det forelagte projekt, idet den fastsatte følgende:

Særlige bestemmelser

De to tunnelrør på metro til Sydhavnen har samme stationeringslinje. Stationeringslinjen har startpunkt ved

afgreningskammeret ved Havneholm skakt på Bannedanmarks areal nordvest for Vasbygade med stigende stationering mod Sydhavnen og Ny Ellebjerg. Sporene set fra afgreningskammeret mod Sydhavn/Ny Ellebjerg starter i st. 0.

Følgende forkortelser er brugt som betegnelse for stationeringside:

h.s. = højre side

v.s. = venstre side

b.s. = begge sider

Den enkelte ejendom er stationeret i forhold til dens samlede udstrækning på planerne.

Ejendommene er anført i følgende rækkefølge:

- Ejendomme, der alene pålægges servitut om metro
- Private fællesveje
- Søterritoriet og umatrikulerede arealer

Tidligere besigtigede servitutlinjer vedrørende servitut om metro er vist på besigtigelsesplanerne. Indgreb vedrørende servitut om metro er alene beskrevet, hvor servitútbæltet udvides i forhold til tidligere, eller hvor indgrebet er nyt for ejendommen.

Ejendomme, der alene pålægges servitut om metro

Ejendomme beliggende på Enghave Brygge

Matr.nr. 1441a Udenbys Vester Kvarter, København, Tjæregade 2-88

Matr.nr. 1441c Udenbys Vester Kvarter, København, ikke oplyst

Matr.nr. 1454a Udenbys Vester Kvarter, København, Energiporten 1

Matr.nr. 1454b Udenbys Vester Kvarter, København, Tømmergravsgade 4B

Matr.nr. 1454h Udenbys Vester Kvarter, København, Tømmergravsgade 4

Matr.nr. 1610 Udenbys Vester Kvarter, København, Tømmergravsgade 17

Matr.nr. 1634 Udenbys Vester Kvarter, København, Landvindingsgade 4

Matr.nr. 1704 Udenbys Vester Kvarter, København, Landvindingsgade 14

Ejendomme beliggende på Teglholmen

Matr.nr. 410 Kongens Enghave, København, Tegholm-
holmsgade 31-35

Matr.nr. 434b Kongens Enghave, København, Teg-
holmegade 39

Matr.nr. 434c Kongens Enghave, København, Top-
stykket 4

Matr.nr. 434d Kongens Enghave, København, Top-
stykket 20

Private fællesveje

St. 0.549 – 1.166 b.s.

Matr.nr. 1520 Udenbys Vester Kvarter, København,
Tømmergravsgade

Servitutter

Der pålægges servitut om metro.

Søterritoriet og umatrikulerede arealer

St. 0.787 – 1.543 b.s.

Søterritoriet, beliggende i havneløbene Sydhavnen og Frederiksholmsløbet og omfatter tillige vejen ”Eng-
have Brygge” og strandbredden i Frederiksholmslø-
bet.

Rådighedsindskrænkninger

Der pålægges servitut om metro.

Herefter afsluttedes dagens forretning, idet protokol-
len blev underskrevet.

Sine H. Kjeldsen

Bjarke Abel

Leif Luxhøj-Pedersen

Anders Pedersen

Frants Hagen Hagensen

Søren Kjerside Hansen

Jørgen Poulstrup

Stinne Katrine Larsen

Dorthe Lykke Nielsen

/Nanna Dahl Pedersen

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Helena H. Christensen